

KARBUNKULUS (24) *sb m*

karbunkulus (17), **karbunkuł** (5), **karbuńkul** (1), **karwunkul** (1); karbunkulus *Murm*, *Mymer*¹, *FalZioł* (7), *RejWiz*, *Leop*, *BibRadz* (2), *BielKron* (2), *SkarŻyw*, *PowodPr*; karbunkuł *RejAp*, *RejZwierc*, *WerGość* (2), *Calep*; karbuńkul: karwunkul *HistAl* (1 : 1).

k- (17), c- (7); -k- (16), -c- (8).

-a- (12), -ã- (2) *Murm*, *PowodPr*.

sg *N* karbunkulus (13), karbunkuł (1). \diamond *G* karbunkula (1). \diamond *A* karbunkulus (2). \diamond *pl N* karbunkulusy (1). \diamond *G* karbunkuł(o)w (3). \diamond *A* karbunkuły (3).

Sł stp: karwukiel, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

1. *Carbunculus* (*Rost*); drogi kamień półszlachetny (najcenniejsza odmiana granatu) barwy ciemnoczerwonej; *carbunculus Murm*, *FalZioł*, *Calep*, *Cn*; *acaustus*, *apyrotus*, *Carchedonius*, *ignis lapideus a. Maris Rubri*, *pyropus Cn* [*carbunculus*, *gemma – perła Mącz 38a*; *granatek*, kamień – *carbunculus Cn*] (14) : *Murm* 122; *Mymer*¹ 5v; *Carbunculus iefth* kamień drogi barzo cżyrwony, *W ciemnościach łwiecei FalZioł IV 49d*; *Carbancula* [!] rodzajow iefth dwanaście, ale z tych rodzajow najlepże łą łwiathłe, iakoby ogień z łiebie wypułczaiące *FalZioł IV 50a*, *IV 49d*, *50a*; *Leop Ez 27/16*; *Calep 164a*.

W połączeniach szeregowych (6): á były ony łciany przychędżżone s pereł kofztownych/ w wadze iednákich s Karbuńkulow/ s Smáragdow y z Amátiftow. *HistAl Hv*; przed ktorego wlicżką była winnicá niewymownie piękna/ máiąc groná s kámienia kofztownego z Vnionow s Kárwunkulow y z niezlicżnych pereł. *HistAl Lv*; *BibRadz Ex 28/18*, *39/11*; *BielKron 34*; Napierśnik z tablicą drogą/ w ktorey było dwanaście roznych farb/ y okrały kámieni/ wielkiego kofztu bárzo/ to iefth/ Sárdyk/ Thopázyus/ Szmáragd/ Karbunkulus/ Száfir/ Iáłpis/ Liguryk/ Achát/ Ametyft/ Chryzolit/ Onichim/ y Beryl. *SkarŻyw 491*.

2. *Ropne zapalenie skóry, bardzo bolesny rodzaj owrzodzeń*; *carbunculus FalZioł*, *Cn* [*carbunculus – niemoc, piekielnym ogniem zową, vulgo morbus sancti Antonii, vel ignis sacer vocatur, medici furniculum, ex bile adusta et sanguine inflammato vocant Mącz 38a*; – wrzód zaskórny *Calep*] (10) : Wrzedzienicę którą zową *Carbunculus*^{us} leczy. *FalZioł* ††3a; á thego przykładay na bolączkę którą zową *Carbunculus*/ iefth wrzedzienicza s kolery y ze krwi barzo bolączca. *FalZioł I 91c*, *IV 3d*; *Petrus Gámrat* [...] vmarł [...] wrzodem ktory zową lekarze Kárbunkulus *BielKron 424v*.

W połączeniach szeregowych (6): *RejWiz 15*; Iuż tu pod tym wrzodem możemy rozumieć wżytki wrzody łwiátá tego/ ony fránce niełłycháne/ ony Kánkry/ Kárbunkuły/ pedogry/ Sciátiki/ y ine wrzody *RejAp 132*; *RejZwierc 60*; *WerGość 226*, *262*; *PowodPr 37*.

Synonimy: 1. *iskrzyk*; 2. *antraks*, *iskrzyk*, »piekielny ogień«, »łwiętego Antoniego niemoc«, *wąglik*, »wrzód ognisty«.